

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

29 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

în camera de consiliu, fără citarea părților, a examinat admisibilitatea în principiu a recursului în anulare, declarat de către condamnatul Chirica Ivan XXXXX, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2019.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de recurs în anulare de la 05.06.2020 până la 29.07.2020.

1. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 26.11.2019, a fost respinsă plângerea condamnatului Chirica Ivan XXXXX împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție, care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ca fiind depusă peste termen.

2. Pentru a pronunța soluția sus menționată, instanța de fond a reținut că, la data de 31.07.2019, prin intermediul oficiului poștal, condamnatul Chirica Ivan XXXXX s-a adresat în instanța de judecată cu plângere împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cu reducerea pedepsei potrivit prevederilor art. 473⁴ din Codul de procedură penală, aceasta fiind depusă pe termenul prevăzut de legislația națională.

3. Împotriva încheierii a declarat recurs ordinar condamnatul Ivan Chirica solicitând casarea acestei și pronunțarea unei hotărâri prin care să fie admisă plângerea acestuia, cu reducerea din termenul de pedeapsă a perioadei aflării în detenție, în condiții inumane, fiind afectate drepturile garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

3.1. Nefiind de acord cu încheierea a declarat recurs ordinar avocatul Pavel Cebotari în numele condamnatului, prin care a solicitat repunerea în termen, admiterea recursului și remiterea cauzei la o nouă rejudecare.

În motivarea recursului, avocatul a indicat că, deținutul nu este de acord cu încheierea instanței de fond, susținând că plângerea a fost depus în termen. Mai mult administrația penitenciarului nu a întreprins nimic pentru ai asigura condamnatului exercitării drepturilor sale prin acces la justiție. Prin urmare, prin încheierea instanței de fond, condamnatul este limitat în drepturi pentru un remediu în apărarea sa în urma supunerii la tratamente inumane și degradante.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2020, recursurile declarate de către avocatul Pavel Cebotari în numele condamnatului Ivan Chirica și ultimul au fost respinse, cu menținerea încheierii fără modificări.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a indicat că, soluția instanței de fond este corectă cu privire la constatarea tardivității plângerii depuse de condamnatul Ivan Chirica în ordinea art. 473² Cod de procedură penală.

Conform art. 473² alin. (5) Cod de procedură penală, „plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sunt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție”.

Din materialele cauzei instanța de recurs a constatat că, de către condamnatul Ivan Chirica a fost depusă la data de 31.07.2019, o plângere referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului, se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Sub aspectul dat, se conchide că plângerea dată este înaintată tardiv, cu omiterea termenului de 6 luni, din momentul când acesta nu mai este deținut în astfel de condiții.

În sensul dat, instanța de recurs a stabilit că, potrivit raportului Penitenciarului nr.9 Pruncul, condamnatul C Ivan Chirica s-a deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, în perioada 06.04.2018 - 15.05.2018, 18.05.2018 - 22.05.2018, 25.05.2018 - 12.06.2018, 14.06.2018 - 26.06.2018, 29.06.2018 - 20.09.2018, iar din data de 20.09.2018, se deține din penitenciarul nr.9 Pruncul.

Reținând acest fapt, instanța de recurs a menționat că norma art. 473¹ - art. 473⁴ Cod de procedură penală, au fost introduse în Cod de procedură penală la data de 12.12.2018, prin Legea nr. 163, din 20.07.2017, în vigoare la data de 01.01.2019.

Așadar, instanța de recurs a subliniat că, deși condamnatul s-a plâns pe condițiile de detenție inumane din cadrul Penitenciarului nr. 13 Chișinău, din data de 20.09.2018, acesta nu s-a mai deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, iar la acea perioadă, nu erau în vigoare normele de drept referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului, condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, această normă a fost introdusă în Cod de procedură penală la data de 01.01.2019.

Respectiv, termenul de 6 luni, în interiorul căruia condamnatul Ivan Chirica era în drept să se adreseze în instanța de judecată cu o atare plângere începe să curgă din data de 01.01.2019, momentul introducerii normelor de referință la condițiile de detenție în Cod de procedură penală, astfel că plângerea fiind depusă de către condamnat la data de 31.07.2019, este înaintată cu omiterea acestui termen, ceea ce denotă că soluția primei instanțe privind respingerea plângerii condamnatului ca fiind tardivă, este una justificată, întemeiată și legală.

Faptul invocat de apărător precum că, condamnatul a depus plângerea în termen, este unul declarativ, or, Ivan Chirica a înaintat plângerea prin intermediul oficiului poștal la 31.07.2018, fapt confirmat prin ștampila aplicată pe plic.

În această ordine de idei, instanța de recurs a conchis că în speță, cererile de recurs înaintate de către condamnatul Ivan Chirica și avocatul acestuia, urmează a fi respinse ca neîntemeiate, cu menținerea fără modificări a încheierii contestate în contextul în care instanța de fond a luat în considerație toate argumentele expuse de către condamnat și corect a ajuns la concluzia privind tardivitatea acestora.

5. La 06 aprilie 2019, condamnatul Ivan Chirica declară recurs în anulare prin care solicită casarea deciziei și pronunțarea unei decizii prin care să reducă din termenul de pedeapsă a perioadei aflării în detenție, în condiții inumane, fiind afectate drepturile garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate la art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), precum și în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii, iar conform alin. (2) al aceluiași articol, recursul în anulare este inadmisibil dacă nu se întemeiază pe temeiurile prevăzute în prezentul articol sau este declarat repetat.

Cerințele pentru cererea de recurs în anulare sunt prevăzute la art. 455 Cod de procedură penală, una din ele fiind specificată la alin. (2) pct. 7) din art. menționat, conform căreia cererea trebuie să cuprindă conținutul și motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute la art. 453 și argumentele admiterii sau respingerii recursului.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că recursul în anulare este o cale extraordinară de atac care se utilizează în scopul reparării erorilor de drept, comise la judecarea cauzei în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Din conținutul recursului nu se vede ce eroare de drept, comisă de instanțe la judecarea cauzei date, urmează a fi reparată și care viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Or, faptul că condamnatul Ivan Chirica indică dezacordul cu soluțiile instanțelor naționale, fără a indica vreun viciu fundamental, nu constituie temei de casare a deciziei definitive și irevocabile.

În temeiul art. 453 Cod de procedură penală, raportat la prevederile art. 6 pct. 44), 22 alin. (3) Cod de procedură penală, art. 4 al Protocolului nr. 7 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a

afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, instanța de recurs remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

În consecință, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursului înaintat, din motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 1), 453, 456 alin. (1) Cod de procedură penală,

d e c i d e:

inadmisibilitatea recursului în anulare, declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2020 de către condamnatul Chirica Ivan XXXXX, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă, prenuțată integral la **29 iulie 2020**.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan